

ΟΔΥΣΣΕΙΑ Ραψωδία Δ

οί δ' ἴξον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν,
πρὸς δ' ἄρα δώματ' ἔλων Μενελάου κυδαλίμοιο.
τὸν δ' εὖρον δαινύντα γάμον πολλοῖσιν ἔτησιν
υἱέος ἠδὲ θυγατρὸς ἀμύμονος ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.
τὴν μὲν Ἀχιλλῆος ῥήξήνορος υἱεὶ πέμπεν· 5 ΟΔ
ἐν Τροίῃ γὰρ πρῶτον ὑπέσχετο καὶ κατένευσε
δωσέμεναι, τοῖσιν δὲ θεοὶ γάμον ἐξετέλειον.
τὴν ἄρ' ὃ γ' ἔνθ' ἵπποισι καὶ ἄρμασι πέμπε νέεσθαι
Μυρμιδόνων προτὶ ἄστῳ περικλυτόν, οἷσιν ἄνασεν.
υἱεὶ δὲ Σπάρτηθεν Ἀλέκτορος ἤγετο κούρην, 10
ὅς οἱ τηλύγετος γένετο κρατερός Μεγαπένθης
ἐκ δούλης· Ἑλένη δὲ θεοὶ γόνον οὐκέτ' ἔφαινον,
ἐπεὶ δὴ τὸ πρῶτον ἐγείνατο παῖδ' ἑρατεινήν,
Ἑρμιόνην, ἣ εἶδος ἔχε χρυσέης Ἀφροδίτης.
ὣς οἱ μὲν δαίνυντο καθ' ὑπερεφές μέγα δῶμα 15 ΟΔ
γείτονες ἠδὲ ἔται Μενελάου κυδαλίμοιο,
τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς
φορμίζων, δοιῶ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτούς,
μολπῆς ἐξάρχοντος, ἐδίνεον κατὰ μέσσοις.
τῷ δ' αὖτ' ἐν προθύροισι δόμων αὐτῷ τε καὶ ἵππῳ, 20
Τηλέμαχος θ' ἦρωσ καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱός,
στῆσαν· ὁ δὲ προμολῶν ἴδετο κρείων Ἐτεωνεύς,
ὄτρηρός τε θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο,
βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων διὰ δώματα ποιμένι λαῶν,
ἀγγοῦ δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 25 ΟΔ
"ξείνω δὴ τινε τώδε, διοτρεφὲς ᾧ Μενέλαε,
ἄνδρε δύω, γενεῆ δὲ Διὸς μεγάλοιο ἔικτον.
ἄλλ' εἴπ', ἣ σφωιν καταλύσομεν ὠκέας ἵππους,
ἣ ἄλλον πέμπωμεν ἱκανέμεν, ὅς κε φιλήσῃ."
τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος· 30
"οὐ μὲν νήπιος ἦσθα, Βοηθοῖδῃ Ἐτεωνεῦ,
τὸ πρὶν· ἀτὰρ μὲν νῦν γε πάϊς ὣς νήπια βάζεις.
ἣ μὲν δὴ νῶϊ ξεινήια πολλὰ φαγόντε
ἄλλων ἀνθρώπων δεῦρ' ἰκόμεθ', αἶ κέ ποθι Ζεὺς
ἐξοπίσω περ παύσῃ οἰζύος. ἀλλὰ λύ' ἵππους 35 ΟΔ
ξείνων, ἐς δ' αὐτοὺς προτέρω ἄγε θοινηθῆναι."
ὣς φάθ', ὁ δὲ μεγάροιο διέσσυτο, κέκλετο δ' ἄλλους
ὄτρηρούς τε θεράποντας ἅμα σπέσθαι ἐοῖ αὐτῷ.
οἱ δ' ἵππους μὲν λῦσαν ὑπὸ ζυγοῦ ἰδρώοντας,
καὶ τοὺς μὲν κατέδησαν ἐφ' ἵππεισι κάπησι, 40
πὰρ δ' ἔβαλον ζειάς, ἀνά δὲ κρῖ λευκὸν ἔμιξαν,
ἄρματα δ' ἔκλιναν πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα,
αὐτοὺς δ' εἰσῆγον θεῖον δόμον. οἱ δὲ ἰδόντες
θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφέος βασιλῆος·
ὣς τε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ σελήνης 45 ΟΔ
δῶμα καθ' ὑπερεφές Μενελάου κυδαλίμοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὀρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
ἔς ῥ' ἀσαμίνθους βάντες εὐξέστας λούσαντο.

τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμῶαί λουσαν καὶ χρίσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὐλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας, 50
ἔς ῥα θρόνους ἔζοντο παρ' Ἀτρεΐδην Μενέλαον.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῆ χρυσεῖη ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σίτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα, 55 ΟΔ
εἶδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
παντοίων, παρὰ δὲ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα.
τῷ καὶ δεικνύμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
"σίτου θ' ἄπτεσθον καὶ χαίρετον. αὐτὰρ ἔπειτα 60
δείπνου πασσαμένῳ εἰρησόμεθ', οἳ τινὲς ἔστων
ἀνδρῶν· οὐ γὰρ σφῶν γε γένος ἀπόλωλε τοκήων,
ἀλλ' ἀνδρῶν γένος ἔστὲ διοτρεφέων βασιλῆων
σκηπτούχων, ἐπεὶ οὐ κε κακοὶ τοιούσδε τέκοιεν."
ὣς φάτο, καὶ σφιν νῶτα βοδὸς παρὰ πίονα θῆκεν 65 ΟΔ
ὄπτ' ἐν χερσὶν ἐλών, τὰ ῥά οἱ γέρα πάρθεσαν αὐτῶ.
οἱ δ' ἐπ' ὀνειῶθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορος υἱόν,
ἄγχι σχὼν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πευθοῖαθ' οἱ ἄλλοι· 70
"φράζεο, Νεστορίδη, τῷ ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
χαλκοῦ τε στεροπὴν καδ δώματα ἠχῆεντα
χρυσοῦ τ' ἠλέκτρου τε καὶ ἀργύρου ἠδ' ἐλέφαντος.
Ζηνὸς που τοιήδε γ' Ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή,
ὅσσα τάδ' ἄσπετα πολλὰ· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα."
τοῦ δ' ἀγορεύοντος ξύνετο ξανθὸς Μενέλαος, 75 ΟΔ
καὶ σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"τέκνα φίλ', ἦ τοι Ζηνὶ βροτῶν οὐκ ἂν τις ἐρίζοι·
ἀθάνατοι γὰρ τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔασιν·
ἀνδρῶν δ' ἦ κέν τις μοι ἐρίσσειται, ἠὲ καὶ οὐκί, 80
κτήμασιν. ἦ γὰρ πολλὰ παθῶν καὶ πόλλ' ἐπαληθεῖς
ἠγαγόμην ἐν νηυσὶ καὶ ὀγδοάτῳ ἔτει ἦλθον,
Κύπρον Φοινίκην τε καὶ Αἰγυπτίους ἐπαληθεῖς,
Αἰθιοπίας θ' ἰκόμην καὶ Σιδονίους καὶ Ἑρεμβοὺς
καὶ Λιβύην, ἵνα τ' ἄρνες ἄφαρ κεραοὶ τελέθουσι. 85 ΟΔ
τρὶς γὰρ τίκτει μῆλα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
ἔνθα μὲν οὔτε ἄναξ ἐπιδευῆς οὔτε τι ποιμὴν
τυροῦ καὶ κρειῶν οὐδὲ γλυκεροῖο γάλακτος,
ἀλλ' αἰεὶ παρέχουσιν ἐπηετανὸν γάλα θῆσθαι.
ἦος ἐγὼ περὶ κεῖνα πολὺν βίοτον συναγείρων 90
ἠλώμην, τῆός μοι ἀδελφεὸν ἄλλος ἔπεφνεν
λάθρη, ἀνωιστί, δόλῳ οὐλομένης ἀλόχοιο·
ὣς οὐ τοι χαίρων τοῖσδε κτεάτεσσιν ἀνάσσω.
καὶ πατέρων τάδε μέλλετ' ἀκουέμεν, οἳ τινες ὑμῖν
εἰσὶν, ἐπεὶ μάλα πολλὰ πάθον, καὶ ἀπώλεσα οἶκον 95 ΟΔ
εὖ μάλα ναιετάοντα, κεχανδότα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
ὧν ὄφελον τριτάτην περ ἔχων ἐν δώμασι μοῖραν
ναίειν, οἱ δ' ἄνδρες σοοὶ ἔμμεναι, οἳ τότε ὄλοντο

Τροίη ἐν εὐρείῃ ἐκάς Ἄργεος ἵπποβότοιο.
 ἀλλ' ἔμπης πάντας μὲν ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων 100
 πολλάκις ἐν μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισιν
 ἄλλοτε μὲν τε γῶφ φρένα τέρπομαι, ἄλλοτε δ' αὖτε
 παύομαι· αἰψηρὸς δὲ κόρος κρυεροῖο γόοιο.
 τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ,
 ὡς ἐνός, ὃς τέ μοι ὕπνον ἀπεχθαίρει καὶ ἐδωδὴν 105 ΟΔ
 μνωομένῳ, ἐπεὶ οὐ τις Ἀχαιῶν τόσσ' ἐμόγησεν,
 ὅσσ' Ὀδυσσεὺς ἐμόγησε καὶ ἦρατο. τῷ δ' ἄρ' ἔμελλεν
 αὐτῷ κήδε' ἔσσεσθαι, ἐμοὶ δ' ἄχος αἰὲν ἄλαστον
 κείνου, ὅπως δὴ δηρὸν ἀποίχεται, οὐδέ τι ἴδμεν,
 ζῶει ὃ γ' ἢ τέθνηκεν. ὀδύρονταὶ νύ που αὐτὸν 110
 Λαέρτης θ' ὁ γέρον καὶ ἐχέφρων Πηνελόπεια
 Τηλέμαχος θ', ὃν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ."
 ὡς φάτο, τῷ δ' ἄρα πατρὸς ὑφ' ἴμερον ὄρσε γόοιο.
 δάκρυ δ' ἀπὸ βλεφάρων χαμάδις βάλε πατρὸς ἀκούσας,
 χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖν ἀνασχῶν 115 ΟΔ
 ἀμφοτέρησιν χερσὶ. νόησε δέ μιν Μενέλαος,
 μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
 ἢ ἐμιν αὐτὸν πατρὸς ἐάσειε μνησθῆναι
 ἢ πρῶτ' ἐξερέοιτο ἕκαστά τε πειρήσαιο.
 ἦος ὁ ταῦθ' ὄρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν, 120
 ἐκ δ' Ἑλένη θαλάμοιο θυώδεος ὑψορόφοιο
 ἦλυθεν Ἀρτέμιδι χρυσηλακάτῳ εἰκυῖα.
 τῇ δ' ἄρ' ἄμ' Ἀδρήστη κλισίην εὐτυκτον ἔθηκεν,
 Ἀλκίππη δὲ τάπητα φέρεν μαλακοῦ ἐρίοιο,
 Φυλῶ δ' ἀργύρεον τάλαρον φέρε, τόν οἱ ἔθηκεν 125 ΟΔ
 Ἀλκάνδρη, Πολύβοιο δάμαρ, ὃς ἔναι' ἐνὶ Θήβης
 Αἰγυπτίης, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται·
 ὃς Μενελάῳ δῶκε δύ' ἀργυρέας ἀσαμίνθους,
 δοιοὺς δὲ τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα.
 χωρὶς δ' αὖθ' Ἑλένη ἄλοχος πόρε κάλλιμα δῶρα· 130
 χρυσέην τ' ἠλακάτην τάλαρόν θ' ὑπόκυκλον ὄπασσεν
 ἀργύρεον, χρυσῶ δ' ἐπὶ χεῖλα κεκράαντο.
 τόν ρά οἱ ἀμφίπολος Φυλῶ παρέθηκε φέρουσα
 νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
 ἠλακάτη τετάνυστο ἰοδνεφές εἶρος ἔχουσα. 135 ΟΔ
 ἔζετο δ' ἐν κλισμῷ, ὑπὸ δὲ θρηῆνυς ποσὶν ἦεν.
 αὐτίκα δ' ἢ γ' ἐπέεσσι πόσιν ἐρέεινεν ἕκαστα·
 "ἴδμεν δῆ, Μενέλαε διοτρεφές, οἳ τινες οἶδε
 ἀνδρῶν εὐχετόωνται ἰκανέμεν ἡμέτερον δῶ;
 ψεύσομαι ἢ ἔτυμον ἐρέω; κέλεται δέ με θυμός. 140
 οὐ γάρ πώ τινά φημι ἐοικότα ὧδε ἰδέσθαι
 οὔτ' ἄνδρ' οὔτε γυναῖκα, σέβας μ' ἔχει εἰσορόωσαν,
 ὡς ὄδ' Ὀδυσσῆος μεγαλήτορος νῦν ἔοικε,
 Τηλεμάχῳ, τὸν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ
 κείνος ἀνὴρ, ὅτ' ἐμεῖο κυνώπιδος εἶνεκ' Ἀχαιοὶ 145 ΟΔ
 ἦλθεθ' ὑπὸ Τροίην πόλεμον θρασὺν ὀρμαίνοντες."
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
 "οὔτῳ νῦν καὶ ἐγὼ νοέω, γύναι, ὡς σὺ εἰσκεις·

κείνου γὰρ τοιοῖδε πόδες τοιαῖδε τε χεῖρες
 ὀφθαλμῶν τε βολαὶ κεφαλῇ τ' ἐφύπερθέ τε χαῖται. 150
 καὶ νῦν ἦ τοι ἐγὼ μεμνημένος ἀμφ' Ὀδυσῆι
 μυθεόμην, ὅσα κείνος οἰζύσας ἐμόγησεν
 ἀμφ' ἐμοί, αὐτὰρ ὁ πικρὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβε,
 χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖν ἀνασχών."

τὸν δ' αὖ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ἠΐδα· 155 ΟΔ
 "Ἄτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
 κείνου μὲν τοι ὄδ' υἱὸς ἐτήτυμον, ὡς ἀγορεύεις·
 ἀλλὰ σαόφρων ἐστί, νεμεσσᾶται δ' ἐνὶ θυμῷ
 ὣδ' ἐλθὼν τὸ πρῶτον ἐπεσβολίας ἀναφαίνειν
 ἄντα σέθεν, τοῦ νῶι θεοῦ ὡς τερπόμεθ' αὐδῆ. 160
 αὐτὰρ ἐμὲ προέηκε Γερῆνιος ἱππότης Νέστωρ
 τῷ ἅμα πομπὸν ἔπεσθαι· ἐέλδετο γὰρ σε ἰδέσθαι,
 ὄφρα οἱ ἦ τι ἔπος ὑποθήσεται ἠέ τι ἔργον.
 πολλὰ γὰρ ἄλγε' ἔχει πατὴρ πάϊς οἰχομένοιο
 ἐν μεγάροις, ᾧ μὴ ἄλλοι ἀοσητῆρες ἔωσιν, 165 ΟΔ
 ὡς νῦν Τηλεμάχῳ ὁ μὲν οἴχεται, οὐδέ οἱ ἄλλοι
 εἶσ' οἱ κεν κατὰ δῆμον ἀλάλκοιεν κακότητα."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
 "ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ φίλου ἀνέρος υἱὸς ἐμὸν δῶ
 ἴκεθ', ὃς εἶνεκ' ἐμεῖο πολέας ἐμόγησεν ἀέθλους· 170
 καὶ μιν ἔφην ἐλθόντα φιλησέμεν ἔξοχον ἄλλων
 Ἀργείων, εἰ νῶιν ὑπεῖρ ἄλα νόστον ἔδωκε
 νηυσὶ θοῆσι γενέσθαι Ὀλύμπιος εὐρύοπα Ζεὺς.
 καὶ κέ οἱ Ἀργεῖ νάσσα πόλιν καὶ δώματ' ἔτευξα,
 ἐξ Ἰθάκης ἀγαγὼν σὺν κτήμασι καὶ τέκεϊ ᾧ 175 ΟΔ
 καὶ πᾶσιν λαοῖσι, μίαν πόλιν ἐξαλαπάξας,
 αἷ περιναιετάουσιν, ἀνάσσονται δ' ἐμοὶ αὐτῷ.
 καὶ κε θάμ' ἐνθάδ' ἐόντες ἐμισγόμεθ'· οὐδέ κεν ἡμέας
 ἄλλο διέκρινεν φιλέοντέ τε τερπομένῳ τε,
 πρὶν γ' ὅτε δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφεκάλυπεν. 180
 ἀλλὰ τὰ μὲν που μέλλεν ἀγάσσεσθαι θεὸς αὐτός,
 ὃς κείνον δύστηνον ἀνόστιμον οἶον ἔθηκεν."
 ὣς φάτο, τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἴμερον ὤρσε γόοιο.
 κλαῖε μὲν Ἀργεῖη Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
 κλαῖε δὲ Τηλέμαχος τε καὶ Ἄτρεΐδης Μενέλαος, 185 ΟΔ
 οὐδ' ἄρα Νέστωρ υἱὸς ἀδακρῦτῳ ἔχεν ὅσσε·
 μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Ἄντιλόχοιο,
 τὸν ῥ' Ἡοῦς ἔκτεινε φαεινῆς ἀγλαδὸς υἱός·
 τοῦ ὅ γ' ἐπιμνησθεὶς ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·
 "Ἄτρεΐδη, περὶ μὲν σε βροτῶν πεπνυμένον εἶναι 190
 Νέστωρ φάσχει ὁ γέρων, ὅτ' ἐπιμνησαίμεθα σεῖο
 οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι, καὶ ἀλλήλους ἐρέοιμεν.
 καὶ νῦν, εἴ τί που ἔστι, πίθοιό μοι· οὐ γὰρ ἐγὼ γε
 τέρπομ' ὀδυρόμενος μεταδόρπιος, ἀλλὰ καὶ ἠὼς
 ἔσσεται ἠριγένεια· νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδὲν 195 ΟΔ
 κλαίειν ὅς κε θάνησι βροτῶν καὶ πότμον ἐπίσπη.
 τοῦτό νυ καὶ γέρας οἶον οἰζυροῖσι βροτοῖσιν,
 κείρασθαί τε κόμην βαλέειν τ' ἀπὸ δάκρυ παρειῶν.

και γὰρ ἐμὸς τέθνηκεν ἀδελφεός, οὐ τι κάκιστος
 Ἀργείων· μέλλεις δὲ σὺ ἴδμεναι· οὐ γὰρ ἐγὼ γε 200
 ἦντησ' οὐδὲ ἴδον· περὶ δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι
 Ἀντίλοχον, πέρι μὲν θείειν ταχὺν ἠδὲ μαχητήν."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
 "ὦ φίλ', ἐπεὶ τόσα εἶπες, ὅσ' ἂν πεπνυμένος ἀνήρ
 εἶποι καὶ ῥέξειε, καὶ ὃς προγενέστερος εἴη· 205 ΟΔ
 τοίου γὰρ καὶ πατρός, ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις,
 ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος γόνος ἀνέρος ᾧ τε Κρονίων
 ὄλβον ἐπικλώσῃ γαμέοντί τε γεινομένῳ τε,
 ὡς νῦν Νέστορι δῶκε διαμπερὲς ἤματα πάντα
 αὐτὸν μὲν λιπαρῶς γηρασκέμεν ἐν μεγάροισιν, 210
 υἱέας αὖ πινυτούς τε καὶ ἔγχεσιν εἶναι ἀρίστους.
 ἡμεῖς δὲ κλαυθμὸν μὲν ἐάσομεν, ὃς πρὶν ἐτύχθη,
 δόρπου δ' ἐξαυτίς μνησώμεθα, χερσὶ δ' ἐφ' ὕδωρ
 χευάντων. μῦθοι δὲ καὶ ἠῶθέν περ ἔσσονται
 Τηλεμάχῳ καὶ ἐμοὶ διαειπέμεν ἀλλήλοισιν." 215 ΟΔ
 ὡς ἔφατ', Ἀσφαλίῳ δ' ἄρ' ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευεν,
 ὀτρηνρὸς θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο.
 οἱ δ' ἐπ' ὀνειῖθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
 ἔνθ' αὐτ' ἄλλ' ἐνόησ' Ἐλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα·
 αὐτίκ' ἄρ' εἰς οἶνον βάλε φάρμακον, ἔνθεν ἔπινον, 220
 νηπενθὲς τ' ἀχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἀπάντων.
 ὃς τὸ καταβρόξειεν, ἐπὴν κρητῆρι μιγείη,
 οὐ κεν ἐφημέριός γε βάλοι κατὰ δάκρυ παρειῶν,
 οὐδ' εἴ οἱ κατατεθναίῃ μήτηρ τε πατήρ τε,
 οὐδ' εἴ οἱ προπάροιθεν ἀδελφεὸν ἢ φίλον υἱὸν 225 ΟΔ
 χαλκῷ δηιόφεν, ὃ δ' ὀφθαλμοῖσιν ὀρῶτο.
 τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόεντα,
 ἐσθλά, τὰ οἱ Πολύδαμνα πόρεν, Θῶνος παράκοιτις
 Αἰγυπτίῃ, τῇ πλεῖστα φέρει ζεῖδωρος ἄρουρα
 φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλά μεμιγμένα πολλὰ δὲ λυγρά· 230
 ἠτηρὸς δὲ ἕκαστος ἐπιστάμενος περὶ πάντων
 ἀνθρώπων· ἧ γὰρ Παιήονός εἰσι γενέθλης.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐνέηκε κέλευσέ τε οἰνοχοῆσαι,
 ἐξαυτίς μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπεν·
 "Ἄτρεΐδῃ Μενέλαε διοτρεφὲς ἠδὲ καὶ οἶδε 235 ΟΔ
 ἀνδρῶν ἐσθλῶν παῖδες· ἀτὰρ θεὸς ἄλλοτε ἄλλῳ
 Ζεὺς ἀγαθὸν τε κακὸν τε διδοῖ· δύναται γὰρ ἅπαντα·
 ἧ τοι νῦν δαίνυσθε καθήμενοι ἐν μεγάροισι
 καὶ μύθοις τέρπεσθε· εὐοικότα γὰρ καταλέξω.
 πάντα μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω, 240
 ὅσσοι Ὀδυσσεύς ταλασίφρονός εἰσιν ἄεθλοι·
 ἀλλ' οἶον τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνήρ
 δῆμῳ ἐν Τρώων, ὅθι πάσχετε πῆματ' Ἀχαιοί.
 αὐτὸν μιν πληγῆσιν ἀεικελίῃσι δαμάσσας,
 σπείρα κάκ' ἄμφ' ὤμοισι βαλὼν, οἰκῆι εὐοικῶς, 245 ΟΔ
 ἀνδρῶν δυσμενέων κατέδου πόλιν εὐρυάγυιαν·
 ἄλλῳ δ' αὐτὸν φωτὶ κατακρύπτων ἤισκε,
 δέκτη, ὃς οὐδὲν τοῖος ἔην ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.

τῷ ἵκελος κατέδου Τρώων πόλιν, οἱ δ' ἀβάκησαν
 πάντες· ἐγὼ δέ μιν οἴη ἀνέγων τοῖον ἐόντα, 250
 καί μιν ἀνηρώτων· ὁ δὲ κερδοσύνη ἀλέεινεν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ μιν ἐγὼ λόεον καὶ χρῖον ἐλαίῳ,
 ἀμφὶ δὲ εἵματα ἔσσα καὶ ὤμοσα καρτερὸν ὄρκον
 μὴ μὲν πρὶν Ὀδυσῆα μετὰ Τρώεσσ' ἀναφῆναι,
 πρὶν γε τὸν ἐς νῆάς τε θεὰς κλισίας τ' ἀφικέσθαι, 255 ΟΔ
 καὶ τότε δὴ μοι πάντα νόον κατέλεξεν Ἀχαιῶν.
 πολλοὺς δὲ Τρώων κτείνας ταναήκει χαλκῶ
 ἦλθε μετ' Ἀργείους, κατὰ δὲ φρόνιν ἦγαγε πολλήν.
 ἔνθ' ἄλλαι Τρῳαὶ λίγ' ἐκώκυον· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
 χαῖρ', ἐπεὶ ἤδη μοι κραδίη τέτραπτο νέεσθαι 260
 ἄψ οἰκόνδ', ἄτην δὲ μετέστενον, ἦν Ἀφροδίτη
 δῶχ', ὅτε μ' ἦγαγε κεῖσε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης,
 παῖδά τ' ἐμὴν νοσφισσαμένην θάλαμόν τε πόσιν τε
 οὗ τευ δευόμενον, οὔτ' ἄρ φρένας οὔτε τι εἶδος."
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος· 265 ΟΔ
 "ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γύναι, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
 ἤδη μὲν πολέων ἐδάην βουλὴν τε νόον τε
 ἀνδρῶν ἠρώων, πολλὴν δ' ἐπελήλυθα γαῖαν·
 ἀλλ' οὐ πῶ τοιοῦτον ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
 οἷν Ὀδυσσεύος ταλασίφρονος ἔσκε φίλον κῆρ. 270
 οἷον καὶ τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ
 ἵππῳ ἐνὶ ξεστῶ, ἴν' ἐνήμεθα πάντες ἄριστοι
 Ἀργείων Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
 ἦλθες ἔπειτα σὺ κεῖσε· κελυσέμεναι δέ σ' ἔμελλε
 δαίμων, ὃς Τρώεσσι ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι· 275 ΟΔ
 καὶ τοὶ Δηϊφοβὸς θεοεἰκελὸς ἔσπετ' ἰούση.
 τρὶς δὲ περιστειξας κοῖλον λόχον ἀμφαφώωσα,
 ἐκ δ' ὀνομακλήδην Δαναῶν ὀνόμαζες ἀρίστους,
 πάντων Ἀργείων φωνὴν ἴσκουσ' ἀλόχοισιν.
 αὐτὰρ ἐγὼ καὶ Τυδεΐδης καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς 280
 ἦμενοι ἐν μέσσοισιν ἀκούσαμεν ὡς ἐβόησας.
 νῶϊ μὲν ἀμφοτέρω μενεήναμεν ὀρμηθέντε
 ἢ ἐξελθέμεναι, ἢ ἔνδοθεν αἶψ' ὑπακοῦσαι·
 ἀλλ' Ὀδυσσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἰεμένῳ περ.
 ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν υἷες Ἀχαιῶν, 285 ΟΔ
 Ἄντικλος δὲ σέ γ' οἶος ἀμείψασθαι ἐπέεσσιν
 ἦθελεν. ἀλλ' Ὀδυσσεὺς ἐπὶ μάστακα χερσὶ πίεζεν
 νωλεμέως κρατερῆσι, σάωσε δὲ πάντας Ἀχαιοὺς·
 τόφρα δ' ἔχ', ὄφρα σε νόσφιν ἀπήγαγε Παλλὰς Ἀθήνη."
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα· 290
 "Ἄτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
 ἄλγιον· οὐ γάρ οἱ τι τάδ' ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
 οὐδ' εἴ οἱ κραδίη γε σιδηρὴ ἐνδοθεν ἦεν.
 ἀλλ' ἄγερ' εἰς εὐνὴν τράπεθ' ἡμέας, ὄφρα καὶ ἤδη
 ὑπνώ ὑπο γλυκερῶ ταρπώμεθα κοιμηθέντες." 295 ΟΔ
 ὡς ἔφατ', Ἀργεῖη δ' Ἑλένη δμοῦησι κέλευσεν
 δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι καὶ ῥήγεα καλὰ
 πορφύρε' ἐμβαλέειν στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,

χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας καθύπερθεν ἔσασθαι.
 αἰ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι, 300
 δέμνια δὲ στόρεσαν· ἐκ δὲ ξείνους ἄγε κῆρυξ.
 οἱ μὲν ἄρ' ἐν προδόμῳ δόμου αὐτόθι κοιμήσαντο,
 Τηλέμαχος θ' ἦρωσ καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱός·
 Ἀτρεΐδης δὲ καθεῦθε μυχῶ δόμου ὑψηλοῖο,
 παρ δ' Ἑλένη τανύπεπλος ἐλέξατο, δῖα γυναικῶν. 305 ΟΔ
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 ὠρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνήφι βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
 εἶματα ἐσσάμενος, περι δὲ ξίφος ὄξυ θέτ' ὤμῳ,
 ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
 βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῶ ἐναλίγκιος ἄντην, 310
 Τηλεμάχῳ δὲ παρῖζεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 "τίπτε δέ σε χρεῖω δεῦρ' ἤγαγε, Τηλέμαχ' ἦρωσ,
 ἐς Λακεδαιμόνα δῖαν, ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης;
 δήμιον ἦ ἴδιον; τόδε μοι νημερτὲς ἐνίσπες."
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦῤα· 315 ΟΔ
 "Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
 ἦλυθον, εἴ τινά μοι κληιδόνα πατρὸς ἐνίσποις.
 ἐσθίεται μοι οἶκος, ὄλωλε δὲ πίονα ἔργα,
 δυσμενέων δ' ἀνδρῶν πλεῖος δόμος, οἳ τέ μοι αἰεὶ
 μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι καὶ εἰλίποδας ἔλικας βοῦς, 320
 μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες.
 τοῦνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἰκάνομαι, αἶ κ' ἐθέλησθα
 κείνου λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, εἴ που ὄπωπας
 ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
 πλαζομένου· περι γάρ μιν ὀιζυρὸν τέκε μήτηρ. 325 ΟΔ
 μηδέ τί μ' αἰδόμενος μειλίσσεο μηδ' ἐλεαίρων,
 ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον ὅπως ἦντησας ὀπωπῆς.
 λίσσομαι, εἴ ποτέ τοί τι πατήρ ἐμός, ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς
 ἢ ἔπος ἠέ τι ἔργον ὑποστὰς ἐξετέλεσσε
 δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχετε πῆματ' Ἀχαιοί, 330
 τῶν νῦν μοι μνηῆσαι, καὶ μοι νημερτὲς ἐνίσπες."
 τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέθη ξανθὸς Μενέλαος·
 "ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνή
 ἦθελον εὐνηθῆναι ἀνάγκιδες αὐτοὶ ἐόντες.
 ὡς δ' ὀπότη' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος 335 ΟΔ
 νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνοὺς
 κνημοὺς ἐξερέησι καὶ ἄγκεα ποιήεντα
 βοσκομένη, ὃ δ' ἔπειτα ἐὴν εἰσήλυθεν εὐνήν,
 ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφήκεν,
 ὡς Ὀδυσσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει. 340
 αἶ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
 τοῖος ἔων, οἴος ποτ' ἐυκτιμένη ἐνὶ Λέσβῳ
 ἐξ ἔριδος Φιλομηλεΐδῃ ἐπάλαισεν ἀναστάς,
 κὰδ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί,
 τοῖος ἔων μνηστῆρσιν ὀμιλήσειεν Ὀδυσσεὺς· 345 ΟΔ
 πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοῖατο πικρόγαμοί τε.
 ταῦτα δ' ἄ μ' εἰρωτᾶς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἐγὼ γε
 ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδόν, οὐδ' ἀπατήσω,

ἀλλὰ τὰ μὲν μοι ἔειπε γέρων ἄλιος νημερτής,
 τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ἐπικεύσω. 350
 "Αἰγύπτῳ μ' ἔτι δεῦρο θεοὶ μεμαῶτα νέεσθαι
 ἔσχον, ἐπεὶ οὐ σφιν ἔρεξα τεληέσσας ἑκατόμβας.
 οἱ δ' αἰεὶ βούλοντο θεοὶ μεμνήσθαι ἐφετμέων.
 νῆσος ἔπειτά τις ἔστι πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ
 Αἰγύπτου προπάροιθε, Φάρον δέ ἐ κικλήσκουσι, 355 ΟΔ
 τόσσον ἄνευθ' ὅσσον τε πανημερίη γλαφυρὴ νηῦς
 ἦνυσεν, ἧ λιγὺς οὗρος ἐπιπνεΐησιν ὀπισθεν·
 ἐν δὲ λιμὴν εὐορμος, ὅθεν τ' ἀπὸ νῆας εἴσας
 ἐς πόντον βάλλουσιν, ἀφυσσάμενοι μέλαν ὕδωρ.
 ἔνθα μ' εἰκόσιν ἦματ' ἔχον θεοί, οὐδέ ποτ' οὗροι 360
 πνεῖοντες φαίνονθ' ἄλιαέες, οἳ ῥά τε νηῶν
 πομπῆες γίγνονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
 καὶ νύ κεν ἦα πάντα κατέφθιτο καὶ μένε' ἀνδρῶν,
 εἰ μή τίς με θεῶν ὀλοφύρατο καὶ μ' ἐσάωσε,
 Πρωτέος ἰφθίμου θυγάτηρ ἄλιόιο γέροντος, 365 ΟΔ
 Εἰδοθέη· τῇ γάρ ῥα μάλιστά γε θυμὸν ὄρινα.
 ἦ μ' οἴω ἔρροντι συνήντετο νόσφιν ἐταίρων·
 αἰεὶ γὰρ περὶ νῆσον ἀλώμενοι ἰχθυάσσκον
 γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν, ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός.
 ἦ δὲ μευ ἄγχι στᾶσα ἔπος φάτο φώνησέν τε· 370
 "νῆπιός εἰς, ὧ ξεῖνε, λίην τόσον ἠδὲ χαλίφρων,
 ἦε ἐκὼν μεθίεις καὶ τέρπειαι ἄλγεα πάσχων;
 ὡς δὴ δῆθ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκεαι, οὐδέ τι τέκμωρ
 εὐρέμεναι δύνασαι, μινύθει δέ τοι ἦτορ ἐταίρων."
 "ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον· 375 ΟΔ
 'ἐκ μὲν τοι ἐρέω, ἦ τις σὺ πέρ ἐσσι θεάων,
 ὡς ἐγὼ οὐ τι ἐκὼν κατερύκομαι, ἀλλὰ νυ μέλλω
 ἀθανάτους ἀλιτέσθαι, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
 ἀλλὰ σὺ πέρ μοι εἰπέ, θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν,
 ὅς τίς μ' ἀθανάτων πεδάα καὶ ἔδησε κελεύθου, 380
 νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.'
 "ὡς ἐφάμην, ἦ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο διὰ θεάων·
 'τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
 πωλεῖται τις δεῦρο γέρων ἄλιος νημερτής
 ἀθάνατος Πρωτεὺς Αἰγύπτιος, ὅς τε θαλάσσης 385 ΟΔ
 πάσης βένθεα οἶδε, Ποσειδάωνος ὑποδμῶς·
 τὸν δέ τ' ἐμόν φασιν πατέρ' ἔμμεναι ἠδὲ τεκέσθαι.
 τὸν γ' εἴ πως σὺ δύναιο λοχησάμενος λελαβέσθαι,
 ὅς κέν τοι εἴπησιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου
 νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσειαι ἰχθυόεντα. 390
 καὶ δέ κέ τοι εἴπησι, διοτρεφές, αἴ κ' ἐθέλησθα,
 ὅτι τοι ἐν μεγάροισι κακὸν τ' ἀγαθὸν τε τέτυκται
 οἰχομένοιο σέθεν δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.'
 "ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
 'αὐτὴ νῦν φράζευ σὺ λόχον θείοιο γέροντος, 395 ΟΔ
 μή πῶς με προῖδων ἠὲ προδαεῖς ἀλέηται·
 ἀργαλέος γάρ τ' ἐστὶ θεὸς βροτῶ ἀνδρὶ δαμῆναι.'
 "ὡς ἐφάμην, ἦ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο διὰ θεάων·

ῥτοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκη, 400
τῆμος ἄρ' ἐξ ἄλός εἴσι γέρων ἄλιος νημερτῆς
πνοιῆ ὑπο Ζεφύροιο μελαίνῃ φρικὶ καλυφθεῖς,
ἐκ δ' ἐλθὼν κοιμᾶται ὑπὸ σπέσσι γλαφυροῖσιν·
ἀμφὶ δέ μιν φῶκαι νέποδες καλῆς ἄλοσύδνης
ἀθρόαι εὐδουσιν, πολιῆς ἄλός ἐξαναδῦσαι, 405 ΟΔ
πικρὸν ἀποπνεῖουσαι ἄλός πολυβενθέος ὀδμήν.
ἔνθα σ' ἐγὼν ἀγαγοῦσα ἄμ' ἠοῖ φαινομένηφιν
εὐνάσω ἐξεΐης· σὺ δ' εὐ κρίνασθαι ἐταίρους
τρεις, οἳ τοι παρὰ νηυσὶν ἐυσσέλμοισιν ἄριστοι.
πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφῶια τοῖο γέροντος. 410
φώκας μὲν τοι πρῶτον ἀριθμήσει καὶ ἔπεισιν·
αὐτὰρ ἐπὶν πάσας πεμπάσσεται ἠδὲ ἴδηται,
λέξεται ἐν μέσσησι νομεὺς ὡς πῶεσι μῆλων.
τὸν μὲν ἐπὶν δὴ πρῶτα κατευνηθέντα ἴδησθε,
καὶ τότε ἔπειθ' ὑμῖν μελέτω κάρτος τε βίη τε, 415 ΟΔ
αὐθι δ' ἔχειν μεμαῶτα καὶ ἐσσύμενόν περ ἀλύξαι.
πάντα δὲ γιγνόμενος πειρήσεται, ὅσ' ἐπὶ γαῖαν
ἐρπετὰ γίνονται, καὶ ὕδωρ καὶ θεσπιδαῆς πῦρ·
ὕμεις δ' ἀστεμφέως ἐχέμεν μᾶλλον τε πιέζειν.
ἀλλ' ὅτε κεν δὴ σ' αὐτὸς ἀνείρηται ἐπέεσσι, 420
τοῖος ἐὼν οἷόν κε κατευνηθέντα ἴδησθε,
καὶ τότε δὴ σχέσθαι τε βίης λῦσαι τε γέροντα,
ἦρως, εἴρεσθαι δέ, θεῶν ὅς τις σε χαλέπτει,
νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσειαι ἰχθυόεντα·
"ὡς εἰποῦσ' ὑπὸ πόντον ἐδύσετο κυμαίνοντα. 425 ΟΔ
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας, ὅθ' ἔστασαν ἐν ψαμάθοισιν,
ἦια· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κίοντι.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
δόρπον θ' ὀπλισάμεσθ', ἐπὶ τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ·
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης. 430
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
καὶ τότε δὴ παρὰ θῖνα θαλάσσης εὐρυπόροιο
ἦια πολλὰ θεοὺς γουνοῦμενος· αὐτὰρ ἐταίρους
τρεις ἄγον, οἷσι μάλιστα πεποίθεα πᾶσαν ἐπ' ἰθύν.
"τόφρα δ' ἄρ' ἦ γ' ὑποδῦσα θαλάσσης εὐρέα κόλπον 435 ΟΔ
τέσσαρα φωκάων ἐκ πόντου δέρματ' ἔνεικε·
πάντα δ' ἔσαν νεόδαρτα· δόλον δ' ἐπεμήδετο πατρί.
εὐνάς δ' ἐν ψαμάθοισι διαγλάψασ' ἀλίησιν
ἦστο μένουσ'· ἡμεῖς δὲ μάλα σχεδὸν ἤλθομεν αὐτῆς·
ἐξεΐης δ' εὔνησε, βάλεν δ' ἐπὶ δέρμα ἐκάστω. 440
ἔνθα κεν αἰνότατος λόχος ἔπλετο· τεῖρε γὰρ αἰνῶς
φωκάων ἀλιοτρεφῶν ὀλωτάτος ὀδμή·
τίς γάρ κ' εἰναλίῳ παρὰ κήτεϊ κοιμηθείη;
ἀλλ' αὐτὴ ἐσάωσε καὶ ἐφράσατο μέγ' ὄνειαρ·
ἀμβροσίην ὑπὸ ῥίνα ἐκάστω θῆκε φέρουσα 445 ΟΔ
ἠδὲ μάλα πνείουσαν, ὄλεσσε δὲ κήτεος ὀδμήν.
πᾶσαν δ' ἠοίην μένομεν τετληότι θυμῷ·
φῶκαι δ' ἐξ ἄλός ἤλθον ἀολλέες. αἰ μὲν ἔπειτα

ἐξῆς εὐνάζοντο παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
 ἔνδιος δ' ὁ γέρων ἦλθ' ἐξ ἀλός, εὔρε δὲ φώκας 450
 ζατρεφέας, πάσας δ' ἄρ' ἐπήχετο, λέκτο δ' ἀριθμόν·
 ἐν δ' ἡμέας πρώτους λέγε κήτεσιν, οὐδέ τι θυμῷ
 ὠϊσθη δόλον εἶναι· ἔπειτα δὲ λέκτο καὶ αὐτός·
 ἡμεῖς δὲ ἰάχοντες ἐπεσσύμεθ', ἀμφὶ δὲ χεῖρας
 βάλλομεν· οὐδ' ὁ γέρων δολίης ἐπελήθετο τέχνης, 455 ΟΔ
 ἀλλ' ἦ τοι πρώτιστα λέων γένετ' ἠυγένειος,
 αὐτὰρ ἔπειτα δράκων καὶ πάρδαλις ἠδὲ μέγας σῦς·
 γίγνετο δ' ὕγρον ὕδωρ καὶ δένδρεον ὑψιπέτηλον·
 ἡμεῖς δ' ἀστεμφέως ἔχομεν τετληότι θυμῷ.
 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἀνιάζ' ὁ γέρων ὀλοφώια εἰδώς, 460
 καὶ τότε δὴ μ' ἐπέεσσιν ἀνειρόμενος προσέειπε·
 "τίς νύ τοι, Ἄτρεός υἱέ, θεῶν συμφράσσατο βουλάς,
 ὄφρα μ' ἔλοις ἀέκοντα λοχησάμενος; τέο σε χρή;"
 "ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
 'οἴσθα, γέρον, τί με ταῦτα παρατροπέων ἐρεεῖνεις; 465 ΟΔ
 ὡς δὴ δὴθ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκομαι, οὐδέ τι τέκμωρ
 εὐρέμεναι δύναμαι, μινύθει δέ μοι ἔνδοθεν ἦτορ.
 ἀλλὰ σύ πέρ μοι εἰπέ, θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν,
 ὅς τίς μ' ἀθανάτων πεδάα καὶ ἔδησε κελεύθου,
 νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.' 470
 "ὡς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·
 'ἀλλὰ μάλ' ὄφελλες Δί τ' ἄλλοισὶν τε θεοῖσι
 ῥέξας ἱερὰ κάλ' ἀναβαινέμεν, ὄφρα τάχιστα
 σὴν ἐς πατρίδ' ἴκοιο πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
 οὐ γάρ τοι πρὶν μοῖρα φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἰκέσθαι 475 ΟΔ
 οἶκον ἐυκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
 πρὶν γ' ὄτ' ἂν Αἰγύπτιοιο, διυπετέος ποταμοῖο,
 αὐτίς ὕδωρ ἔλθῃς ῥέξης θ' ἱερὰς ἑκατόμβας
 ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι·
 καὶ τότε τοι δώσουσιν ὁδὸν θεοί, ἦν σὺ μενοινᾷς.' 480
 "ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοί γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
 οὐνεκά μ' αὐτίς ἄνωγεν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον
 Αἴγυπτόνδ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.
 ἀλλὰ καὶ ὡς μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
 "ταῦτα μὲν οὕτω δὴ τελέω, γέρον, ὡς σὺ κελεύεις. 485 ΟΔ
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπέ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
 ἦ πάντες σὺν νηυσὶν ἀπήμονες ἦλθον Ἀχαιοί,
 οὓς Νέστωρ καὶ ἐγὼ λίπομεν Τροίηθεν ἰόντες,
 ἦέ τις ὤλετ' ὀλέθρῳ ἀδευκέϊ ἧς ἐπὶ νηὸς
 ἦε φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσεν'. 490
 "ὡς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·
 Ἄτρεΐδη, τί με ταῦτα διεῖραι; οὐδέ τί σε χρὴ
 ἰδμεναι, οὐδέ δαῖναι ἐμὸν νόον· οὐδέ σέ φημι
 δὴν ἄκλαυτον ἔσεσθαι, ἐπὶν ἐνὶ πάντα πύθῃαι.
 πολλοὶ μὲν γὰρ τῶν γε δάμεν, πολλοὶ δὲ λίποντο· 495 ΟΔ
 ἀρχοὶ δ' αὖ δύο μοῦνοι Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
 ἐν νόστῳ ἀπόλοντο· μάχη δέ τε καὶ σὺ παρῆσθα.
 εἷς δ' ἔτι που ζῶδς κατερύκεται εὐρεί πόντῳ.

"Αἴας μὲν μετὰ νηυσὶ δάμη δολιχηρέτμοισι.
 Γυρῆσίν μιν πρῶτα Ποσειδάων ἐπέλασσε 500
 πέτρησιν μεγάλῃσι καὶ ἐξεσάωσε θαλάσσης·
 καὶ νύ κεν ἔκφυγε κῆρα καὶ ἐχθόμενός περ Ἀθήνη,
 εἰ μὴ ὑπερφιάλον ἔπος ἔκβαλε καὶ μέγ' ἀάσθη·
 φῆ ῥ' ἀέκητι θεῶν φυγέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης.
 τοῦ δὲ Ποσειδάων μεγάλ' ἔκλυεν αὐδήσαντος· 505 ΟΔ
 αὐτίκ' ἔπειτα τρίαينαν ἑλών χερσὶ στιβαρῆσιν
 ἤλασε Γυραῖν πέτρην, ἀπὸ δ' ἔσχισεν αὐτήν·
 καὶ τὸ μὲν αὐτόθι μείνε, τὸ δὲ τρύφος ἔμπεσε πόντῳ,
 τῷ ῥ' Αἴας τὸ πρῶτον ἐφεζόμενος μέγ' ἀάσθη·
 τὸν δ' ἐφόρει κατὰ πόντον ἀπείρονα κυμαίνοντα. 510
 ὡς ὁ μὲν ἐνθ' ἀπόλωλεν, ἐπεὶ πῖεν ἄλμυρὸν ὕδωρ.
 "σὸς δὲ που ἔκφυγε κῆρας ἀδελφεὸς ἠδ' ὑπάλυξεν
 ἐν νηυσὶ γλαφυρῆσι· σάωσε δὲ πότνια Ἥρη.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε Μαλειάων ὄρος αἰπὺ
 ἴξεσθαι, τότε δὴ μιν ἀναρπάξασα θύελλα 515 ΟΔ
 πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν βαρέα στενάχοντα,
 ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιήν, ὅθι δώματα ναῖε Θυέστης
 τὸ πρῖν, ἀτὰρ τότε ἔναιε Θυεστιάδης Αἴγισθος.
 ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κειθὲν ἐφαίνετο νόστος ἀπήμων,
 ἄψ δὲ θεοὶ οὔρον στρέψαν, καὶ οἴκαδ' ἵκοντο, 520
 ἦ τοι ὁ μὲν χαίρων ἐπεβήσετο πατρίδος αἴης
 καὶ κύνει ἀπτόμενος ἦν πατρίδα· πολλὰ δ' ἀπ' αὐτοῦ
 δάκρυα θερμὰ χέοντ', ἐπεὶ ἀσπασίως ἴδε γαῖαν.
 τὸν δ' ἄρ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδε σκοπός, ὃν ῥα καθεῖσεν
 Αἴγισθος δολόμητις ἄγων, ὑπὸ δ' ἔσχετο μισθὸν 525 ΟΔ
 χρυσοῦ δοιὰ τάλαντα· φύλασσε δ' ὁ γ' εἰς ἐνιαυτόν,
 μὴ ἐλάθοι παριῶν, μνήσαιτο δὲ θούριδος ἀλκῆς.
 βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων πρὸς δώματα ποιμένι λαῶν.
 αὐτίκα δ' Αἴγισθος δολίην ἐφράσσατο τέχνην·
 κρινάμενος κατὰ δῆμον ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους 530
 εἶσε λόχον, ἐτέρωθι δ' ἀνώγει δαῖτα πένεσθαι.
 αὐτὰρ ὁ βῆ καλέων Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν
 ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν, ἀεικέα μερμηρίζων.
 τὸν δ' οὐκ εἰδὸτ' ὄλεθρον ἀνήγαγε καὶ κατέπεφνε
 δειπνίσσας, ὡς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ. 535 ΟΔ
 οὐδέ τις Ἀτρεΐδεω ἐτάρων λίπεθ' οἷ οἱ ἔποντο,
 οὐδέ τις Αἰγίσθου, ἀλλ' ἔκταθεν ἐν μεγάροισιν'.
 "ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοί γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
 κλαῖον δ' ἐν ψαμάθοισι καθήμενος, οὐδέ νύ μοι κῆρ
 ἦθελ' ἔτι ζῶειν καὶ ὄρᾶν φάος ἠελίοιο. 540
 αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τε κορέσθην,
 δὴ τότε με προσέειπε γέρων ἄλιος νημερτής·
 "'μηκέτι, Ἀτρεός υἱέ, πολὺν χρόνον ἀσκελὲς οὔτω
 κλαῖ', ἐπεὶ οὐκ ἄνυσίν τινα δῆομεν· ἀλλὰ τάχιστα
 πείρα ὅπως κεν δὴ σὴν πατρίδα γαῖαν ἴκηαι. 545 ΟΔ
 ἦ γάρ μιν ζῶόν γε κιχήσεται, ἦ κεν Ὀρέστης
 κτεῖνεν ὑποφθάμενος, σὺ δὲ κεν τάφου ἀντιβολήσαις.'
 "ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοὶ κραδίη καὶ θυμὸς ἀγῆνων

αἴτις ἐνὶ στήθεσσι καὶ ἀχνυμένῳ περ ἰάνθη,
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων· 550
"τούτους μὲν δὴ οἶδα· σὺ δὲ τρίτον ἄνδρ' ὀνόμαζε,
ὅς τις ἔτι ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ
ἢ ἑθανῶν· ἐθέλω δὲ καὶ ἀχνυμένός περ ἀκοῦσαι·
"ὥς ἐφάμην, ὁ δὲ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·
ἴδιος Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων· 555 ΟΔ
τὸν δ' ἴδον ἐν νήσῳ θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντα,
νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἣ μιν ἀνάγκη
ἴσχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἦν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι·
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρητοι καὶ ἐταῖροι,
οἳ κέν μιν πέμπουσιν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης· 560
σοὶ δ' οὐ θέσφατόν ἐστι, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
ἄργει ἐν ἵπποβότῳ θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν,
ἀλλὰ σ' ἐς Ἥλύσιον πεδίον καὶ πείρατα γαίης
ἀθάνατοι πέμπουσιν, ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς,
τῇ περ ῥήϊστη βιοτῇ πέλει ἀνθρώποισιν· 565 ΟΔ
οὐ νιφετός, οὐτ' ἄρ χειμῶν πολλὸς οὔτε ποτ' ὄμβρος,
ἀλλ' αἰεὶ Ζεφύροιο λιγὸν πνεύοντος ἀήτας
Ἵκεανὸς ἀνίησιν ἀναψύχειν ἀνθρώπους·
οὔνεκ' ἔχεις Ἑλένην καὶ σφιν γαμβρὸς Διὸς ἐσσι·
"ὥς εἰπὼν ὑπὸ πόντον ἐδύσετο κυμαίνοντα· 570
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἄμ' ἀντιθέοις ἐτάροισιν
ἦια, πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κίοντι.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
δόρπον θ' ὀπλισάμεσθ', ἐπὶ τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης· 575 ΟΔ
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
νῆας μὲν πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἄλα δῖαν,
ἐν δ' ἴστοὺς τιθέμεσθα καὶ ἰστίᾳ νηυσὶν εἰσῆς,
ἂν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες ἐπὶ κληῖσι καθίζον·
ἐξῆς δ' ἐζόμενοι πολλὴν ἄλα τύπτον ἑρετμοῖς· 580
ἄψ δ' εἰς Αἰγύπτιο διπετέος ποταμοῖο
στῆσα νέας, καὶ ἔρεξα τεληέσσας ἑκατόμβας.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατέπαυσα θεῶν χόλον αἰὲν ἐόντων,
χεῦ' Ἀγαμέμνονι τύμβον, ἴν' ἄσβεστον κλέος εἶη.
ταῦτα τελευτήσας νεόμην, ἔδοσαν δέ μοι οὔρον 585 ΟΔ
ἀθάνατοι, τοί μ' ὄκα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν,
ὄφρα κεν ἐνδεκάτη τε δωδεκάτη τε γένηται·
καὶ τότε σ' εὖ πέμψω, δώσω δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα,
τρεῖς ἵππους καὶ δίφρον ἐύξοον· αὐτὰρ ἔπειτα 590
δώσω καλὸν ἄλεισον, ἵνα σπένδησθα θεοῖσιν
ἀθανάτοις ἐμέθεν μεμνημένος ἦματα πάντα."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα·
"Ἄτρεΐδη, μὴ δὴ με πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἔρυκε.
καὶ γάρ κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἐγὼ παρὰ σοὶ γ' ἀνεχοίμην 595 ΟΔ
ἦμενος, οὐδέ κέ μ' οἴκου ἔλοι πόθος οὐδὲ τοκήων·
αἰνῶς γὰρ μύθοισιν ἔπεσσί τε σοῖσιν ἀκούων
τέρπομαι. ἀλλ' ἤδη μοι ἀνιάζουσιν ἐταῖροι

ἐν Πύλῳ ἠγαθέη· σὺ δέ με χρόνον ἐνθάδ' ἐρύκεις.
 δῶρον δ' ὄττι κέ μοι δοίης, κειμήλιον ἔστω· 600
 ἵππους δ' εἰς Ἴθάκην οὐκ ἄξομαι, ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
 ἐνθάδε λείψω ἄγαλμα· σὺ γὰρ πεδίοιο ἀνάσσεις
 εὐρέος, ᾧ ἔνι μὲν λωτὸς πολὺς, ἐν δὲ κύπειρον
 πυροὶ τε ζυαῖα τε ἰδ' εὐρυφυῆς κρῖ λευκόν.
 ἐν δ' Ἴθάκῃ οὗτ' ἄρ δρόμοι εὐρέες οὔτε τι λειμών· 605 ΟΔ
 αἰγίβοτος, καὶ μᾶλλον ἐπήρατος ἵπποβότοιο.
 οὐ γάρ τις νήσων ἱππήλατος οὐδ' εὐλείμων,
 αἴθ' ἀλλὶ κεκλίεται· Ἴθάκῃ δέ τε καὶ περὶ πασέων."
 ὣς φάτο, μείδησεν δὲ βοῆν ἀγαθὸς Μενέλαος,
 χειρὶ τέ μιν κατέρεξε νῆπιος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν· 610
 "αἵματός εἰς ἀγαθοῖο, φίλον τέκος, οἷ' ἀγορεύεις·
 τοιγὰρ ἐγὼ τοι ταῦτα μεταστήσω· δύναμαι γάρ.
 δώρων δ' ὅσσ' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
 δώσω ὃ κάλλιστον καὶ τιμηδέστατον ἔστιν·
 δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ 615 ΟΔ
 ἔστιν ἄπας, χρυσῷ δ' χεῖλεα κεκράνται,
 ἔργον δ' Ἡφαίστοιο. πόρην δὲ ἐ Φαίδιμος ἦρως,
 Σιδονίων βασιλεύς, ὄθ' ἐὸς δόμος ἀμφεκάλυψε
 κεῖσέ με νοστήσαντα· τειν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι."
 ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον, 620
 δαιτυμόνες δ' ἐς δώματ' ἴσαν θεῖου βασιλῆος.
 οἱ δ' ἦγον μὲν μῆλα, φέρον δ' εὐήνορα οἶνον·
 σῖτον δὲ σφ' ἄλοχοι καλλικρήδεμοι ἔπεμπον.
 ὣς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο.
 μνηστῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσσῆος μεγάροιο
 δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέησιν ἰέντες
 ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος, ὕβριν ἔχοντες.
 Ἀντίνοος δὲ καθῆστο καὶ Εὐρύμαχος θεοειδής,
 ἀρχοὶ μνηστήρων, ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
 τοῖς δ' υἱὸς Φρονόιο Νοήμων ἐγγύθεν ἐλθὼν 630
 Ἀντίνοον μύθοισιν ἀνειρόμενος προσέειπεν·
 "Ἀντίνο', ἦ ῥά τι ἴδμεν ἐνὶ φρεσίν, ἦε καὶ οὐκί,
 ὀππότε Τηλέμαχος νεῖτ' ἐκ Πύλου ἠμαθόεντος;
 νῆά μοι οἴχετ' ἄγων· ἐμὲ δὲ χρεῶ γίγνεται αὐτῆς
 Ἥλιδ' ἐς εὐρύχορον διαβήμεναι, ἐνθα μοι ἵπποι 635 ΟΔ
 δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἠμίονοι ταλαεργοὶ
 ἀδμητρες· τῶν κέν τιν' ἐλασσάμενος δαμασαίμην."
 ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον· οὐ γὰρ ἔφαντο
 ἐς Πύλον οἴχεσθαι Νηλήιον, ἀλλὰ που αὐτοῦ
 ἀγρῶν ἢ μῆλοισι παρέμμεναι ἢ ἐσβώτῃ. 640
 τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός·
 "νημερτές μοι ἐνισπε, πότε ὄχετο καὶ τίνες αὐτῷ
 κοῦροι ἔποντ'; Ἴθάκης ἐξαίρετοι, ἦ εἰοὶ αὐτοῦ
 θῆτές τε δμῶές τε; δύναϊτό κε καὶ τὸ τελέσσαι.
 καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' ἐν εἰδῶ, 645 ΟΔ
 ἢ σε βίῃ ἀέκοντος ἀπηύρα νῆα μέλαιναν,
 ἦε ἐκῶν οἱ δῶκας, ἐπεὶ προσπτύξατο μῦθος."
 τὸν δ' υἱὸς Φρονόιο Νοήμων ἀντίον ἠΐδα·

"αὐτὸς ἐκὼν οἱ δῶκα· τί κεν ρέξειε καὶ ἄλλος,
 ὀππότε ἄνηρ τοιοῦτος ἔχων μελεδήματα θυμῷ 650
 αἰτίζη; χαλεπὸν κεν ἀνήνασθαι δόσιν εἶη.
 κοῦροι δ', οἱ κατὰ δῆμον ἀριστεύουσι μεθ' ἡμέας,
 οἷ οἱ ἔποντ'· ἐν δ' ἀρχὸν ἐγὼ βαίνοντ' ἐνόησα
 Μέντορα, ἠὲ θεόν, τῷ δ' αὐτῷ πάντα εἴκει.
 ἀλλὰ τὸ θαυμάζω· ἴδον ἐνθάδε Μέντορα δῖον 655 ΟΔ
 χθιζὸν ὑπηϊόν, τότε δ' ἔμβη νηὶ Πύλονδε."
 ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς δώματα πατρός,
 τοῖσιν δ' ἀμφοτέροισιν ἀγάσσατο θυμὸς ἀγῆνωρ.
 μνηστῆρας δ' ἄμυδις κάθισαν καὶ παῦσαν ἀέθλων.
 τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός, 660
 ἀχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφιμέλαινοι
 πίμπλαντ', ὅσσε δὲ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι εἰκτην·
 "ὦ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως ἐτελέσθη
 Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἦδε· φάμεν δὲ οἱ οὐ τελέεσθαι.
 ἐκ τοσσῶνδ' ἀέκητι νέος πάϊς οἴχεται αὐτῶς 665 ΟΔ
 νῆα ἐρυσσάμενος, κρίνας τ' ἀνὰ δῆμον ἀρίστους.
 ἄρξει καὶ προτέρω κακὸν ἔμμεναι· ἀλλὰ οἱ αὐτῷ
 Ζεὺς ὀλέσειε βίην, πρὶν ἦβης μέτρον ἰκέσθαι.
 ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἵκοσ' ἐταίρους,
 ὄφρα μιν αὐτὸν ἰόντα λοχήσομαι ἠδὲ φυλάξω 670
 ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης,
 ὡς ἂν ἐπισμυγερῶς ναυτίλλεται εἵνεκα πατρός."
 "ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον ἠδ' ἐκέλευον.
 αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος.
 οὐδ' ἄρα Πηνελόπεια πολὺν χρόνον ἦεν ἄπυστος 675 ΟΔ
 μύθων, οὐς μνηστῆρες ἐνὶ φρεσὶ βυσσοδόμενον·
 κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπεύθετο βουλάς
 αὐλῆς ἐκτὸς ἐών· οἱ δ' ἐνδοθι μῆτιν ὕφαινον.
 βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων διὰ δώματα Πηνελοπείη·
 τὸν δὲ κατ' οὐδοῦ βάντα προσηύδα Πηνελόπεια· 680
 "κῆρυξ, τίπτε δὲ σε πρόεσαν μνηστῆρες ἀγαυοί;
 ἦ εἰπέμεναι δμῶϊσιν Ὀδυσσῆος θεῖοιο
 ἔργων παύσασθαι, σφίσι δ' αὐτοῖς δαῖτα πένεσθαι;
 μὴ μνηστεύσαντες μηδ' ἄλλοθ' ὀμιλήσαντες
 ὕστατα καὶ πύματα νῦν ἐνθάδε δειπνήσειαν· 685 ΟΔ
 οἷ θάμ' ἀγειρόμενοι βίοτον κατακείρετε πολλόν,
 κτῆσιν Τηλεμάχοιο δαΐφρονος· οὐδέ τι πατρῶν
 ὑμετέρων τὸ πρόσθεν ἀκούετε, παῖδες ἐόντες,
 οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μεθ' ὑμετέροισι τοκεῦσιν,
 οὔτε τινὰ ρέξας ἐξαίσιον οὔτε τι εἰπὼν 690
 ἐν δήμῳ, ἦ τ' ἐστὶ δίκη θεῶν βασιλῆων·
 ἄλλον κ' ἐχθαίρησι βροτῶν, ἄλλον κε φιλοίη.
 κεῖνος δ' οὐ ποτε πάμπαν ἀτάσθαλον ἄνδρα ἐώργει.
 ἀλλ' ὁ μὲν ὑμέτερος θυμὸς καὶ ἀεικέα ἔργα
 φαίνεται, οὐδέ τις ἐστὶ χάρις μετόπισθ' εὐεργέων." 695 ΟΔ
 τὴν δ' αὖτε προσέειπε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς·
 "αἶ γὰρ δή, βασιλεία, τόδε πλεῖστον κακὸν εἶη.
 ἀλλὰ πολὺ μεῖζόν τε καὶ ἀργαλεώτερον ἄλλο

μνηστῆρες φράζονται, ὃ μὴ τελέσειε Κρονίων·
 Τηλέμαχον μεμάσσι κατακτάμεν ὀξεί χαλκῷ 700
 οἴκαδε νισόμενον· ὃ δ' ἔβη μετὰ πατρός ἀκουήν
 ἐς Πύλον ἠγαθήν ἠδ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν."
 ὣς φάτο, τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
 δὴν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε· τῷ δέ οἱ ὄσσε
 δακρυόφι πλησθεν, θαλερῆ δέ οἱ ἔσχετο φωνή. 705 ΟΔ
 ὄψε δὲ δὴ μιν ἔπεσιν ἀμειβομένη προσέειπε·
 "κῆρυξ, τίπτε δέ μοι πάϊς οἴχεται; οὐδέ τί μιν χρεῶ
 νηῶν ὠκυπόρων ἐπιβαινέμεν, αἶθ' ἄλως ἵπποι
 ἀνδράσι γίγνονται, περώωσι δὲ πουλὸν ἐφ' ὑγρῆν.
 ἦ ἴνα μῆδ' ὄνομ' αὐτοῦ ἐν ἀνθρώποισι λίπηται;" 710
 τὴν δ' ἠμείβεται ἔπειτα Μέδων πεπνυμένα εἰδώς·
 "οὐκ οἶδ' ἢ τίς μιν θεὸς ὄρορεν, ἦε καὶ αὐτοῦ
 θυμὸς ἐφορμήθη ἴμεν ἐς Πύλον, ὄφρα πύθηται
 πατρός ἐοῦ ἢ νόστον ἢ ὄν τινα πότμον ἐπέσπεν."
 ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κατὰ δῶμ' Ὀδυσῆος. 715 ΟΔ
 τὴν δ' ἄχος ἀμφεχύθη θυμοφθόρον, οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
 δίφρω ἐφέζεσθαι πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων,
 ἀλλ' ἄρ' ἐπ' οὐδοῦ ἴξε πολυκμήτου θαλάμοιο
 οἴκτρο' ὀλοφυρομένη· περὶ δὲ δμῶαί μινύριζον
 πᾶσαι, ὅσαι κατὰ δώματ' ἔσαν νέαι ἠδὲ παλαιαί. 720
 τῆς δ' ἀδινὸν γοόωσα μετηύδα Πηνελόπεια·
 "κλῦτε, φίλαι· περὶ γάρ μοι Ὀλύμπιος ἄλγε' ἔδωκεν
 ἐκ πασέων, ὅσαι μοι ὁμοῦ τράφεν ἠδ' ἐγένοντο·
 ἢ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
 παντοίης ἀρετῆσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν, 725 ΟΔ
 ἐσθλόν, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.
 νῦν αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀνηρείψαντο θύελλαι
 ἀκλέα ἐκ μεγάρων, οὐδ' ὀρμηθέντος ἄκουσα.
 σχέτλια, οὐδ' ὑμεῖς περ ἐνὶ φρεσὶ θέσθε ἐκάστη
 ἐκ λεχέων μ' ἀνεγεῖραι, ἐπιστάμεναι σάφα θυμῷ, 730
 ὀππότ' ἐκεῖνος ἔβη κοίλην ἐπὶ νῆα μέλαιναν.
 εἰ γὰρ ἐγὼ πυθόμην ταύτην ὁδὸν ὀρμαίνοντα,
 τῷ κε μάλ' ἢ κεν ἔμεινε καὶ ἐσσύμενός περ ὁδοῖο,
 ἢ κέ με τεθνηκυῖαν ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπεν.
 ἀλλὰ τις ὀτρηνῶς Δολίον καλέσειε γέροντα, 735 ΟΔ
 δμῶ' ἐμόν, ὃν μοι δῶκε πατὴρ ἔτι δεῦρο κιούση,
 καὶ μοι κῆπον ἔχει πολυδένδρεον, ὄφρα τάχιστα
 Λαέρτη τάδε πάντα παρεζόμενος καταλέξῃ,
 εἰ δὴ πού τινα κείνος ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ὑφήνας
 ἐξελθὼν λαοῖσιν ὀδύρεται, οἱ μεμάσιν 740
 ὃν καὶ Ὀδυσσεύς φθῖσαι γόνον ἀντιθέοιο."
 τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
 "νύμφα φίλη, σὺ μὲν ἄρ' με κατάκτανε νηλεί χαλκῷ
 ἢ ἔα ἐν μεγάρω· μῦθον δέ τοι οὐκ ἐπικεύσω.
 ἦδε' ἐγὼ τάδε πάντα, πόρον δέ οἱ ὄσσε' ἐκέλευε, 745 ΟΔ
 σῖτον καὶ μέθυ ἠδύ· ἐμεῦ δ' ἔλετο μέγαν ὄρκον
 μὴ πρὶν σοὶ ἐρέειν, πρὶν δωδεκάτην γε γενέσθαι
 ἢ σ' αὐτὴν ποθέσαι καὶ ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι,

ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἰάπτῃς.
 ἀλλ' ὑδρηνάμενη, καθαρὰ χροὶ εἴμαθ' ἔλοῦσα, 750
 εἰς ὑπερῶ' ἀναβάσσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν
 εὔχε' Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο·
 ἦ γὰρ κέν μιν ἔπειτα καὶ ἐκ θανάτοιο σαώσαι.
 μηδὲ γέροντα κάκου κεκακωμένον· οὐ γὰρ οἴω
 πάγχυ θεοῖς μακάρεσσι γονὴν Ἀρκεισιάδαο 755 ΟΔ
 ἔχθεσθ', ἀλλ' ἔτι πού τις ἐπέσσειται ὅς κεν ἔχησι
 δώματά θ' ὑπερφεά καὶ ἀπόπροθι πίονας ἀγρούς."

ὡς φάτο, τῆς δ' εὔνησε γόον, σχέθε δ' ὅσσε γόοιο.
 ἦ δ' ὑδρηνάμενη, καθαρὰ χροὶ εἴμαθ' ἔλοῦσα
 εἰς ὑπερῶ' ἀνέβαινε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν, 760
 ἐν δ' ἔθετ' οὐλοχύτας κανέω, ἠρᾶτο δ' Ἀθήνη·
 "κλυθί μευ, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, Ἄτρυτώνη,
 εἴ ποτέ τοι πολύμητις ἐνὶ μεγάροισιν Ὀδυσσεὺς
 ἦ βοὸς ἦ οἴος κατὰ πίονα μηρί' ἔκῃε,
 τῶν νῦν μοι μνήσαι, καὶ μοι φίλον νῆα σάωσον, 765 ΟΔ
 μνηστῆρας δ' ἀπάλαλκε κακῶς ὑπερηνορέοντας."
 ὡς εἰποῦσ' ὀλόλυξε, θεὰ δέ οἱ ἔκλυεν ἀρῆς.
 μνηστῆρες δ' ὀμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιάοντα·
 ὦδε δέ τις εἶπεσκε νέων ὑπερηνορέοντων·
 "ἦ μάλα δὴ γάμον ἄμμι πολυμνήστη βασιλεία 770
 ἀρτύει, οὐδέ τι οἶδεν ὃ οἱ φόνος νῆι τέτυκται."
 "ὡς ἄρα τις εἶπεσκε, τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
 τοῖσιν δ' Ἀντίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·
 "δαιμόνιοι, μύθους μὲν ὑπερφιάλους ἀλέασθε
 πάντας ὁμῶς, μὴ πού τις ἀπαγγείλησι καὶ εἴσω. 775 ΟΔ
 ἀλλ' ἄγε σιγῇ τοῖον ἀναστάντες τελέωμεν
 μῦθον, ὃ δὴ καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶν ἤραρεν ἡμῖν."
 ὡς εἰπὼν ἐκρίνατ' ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους,
 βᾶν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
 νῆα μὲν οὖν πάμπρωτον ἀλὸς βένθοσδε ἔρυσσαν, 780
 ἐν δ' ἰστόν τ' ἐτίθεντο καὶ ἰστία νηὶ μελαίνῃ,
 ἠρτύναντο δ' ἔρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισιν,
 πάντα κατὰ μοῖραν, ἀνά θ' ἰστία λευκὰ πέτασσαν·
 τεύχεα δέ σφ' ἠνεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες.
 ὑψοῦ δ' ἐν νοτίῳ τήν γ' ὄρμισαν, ἐκ δ' ἔβαν αὐτοῖ· 785 ΟΔ
 ἔνθα δὲ δόρπον ἔλοντο, μένον δ' ἐπὶ ἔσπερον ἐλθεῖν.
 ἦ δ' ὑπερωῖα αὖθι περίφρων Πηνελόπεια
 κεῖτ' ἄρ' ἄσιτος, ἄπαστος ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
 ὀρμαίνουσ' ἦ οἱ θάνατον φύγοι υἱὸς ἀμύμων,
 ἦ ὃ γ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι δαμείη. 790
 ὅσσα δὲ μερμήριξε λέων ἀνδρῶν ἐν ὀμίλῳ
 δείσας, ὅππότε μιν δόλιον περὶ κύκλον ἄγωσι,
 τόσσα μιν ὀρμαίνουσιν ἐπήλυθε νήδυμος ὕπνος·
 εὔδε δ' ἀνακλινθεῖσα, λύθεν δὲ οἱ ἄψα πάντα.
 ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 εἶδωλον ποίησε, δέμας δ' ἦικτο γυναικί,
 Ἴφθίμη, κούρη μεγαλήτορος Ἰκαρίοιο,
 τὴν Εὐμηλος ὄπυιε Φερῆς ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων.

πέμπε δέ μιν πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο,
ἦος Πηνελόπειαν ὀδυρομένην γοόωσαν 800
παύσειε κλαυθμοῖο γοοῖό τε δακρυόεντος.
ἔς θάλαμον δ' εἰσῆλθε παρὰ κληῖδος ἱμάντα,
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
"εὔδεις, Πηνελόπεια, φίλον τετιμημένη ἦτορ;
οὐ μὲν σ' οὐδὲ ἐῷσι θεοὶ ρεῖα ζῶοντες 805 ΟΔ
κλαίειν οὐδ' ἀκάχησθαι, ἐπεὶ ῥ' ἔτι νόστιμός ἐστι
σὸς παῖς· οὐ μὲν γάρ τι θεοῖς ἀλιτήμενός ἐστι."
τὴν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,
ἠδὲ μάλα κνώσσουσ' ἐν ὄνειρείησι πύλησιν·
"τίπτε, κασιγνήτη, δεῦρ' ἤλυθες; οὐ τι πάρος γε 810
πωλέ', ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι δώματα ναίεις·
καί με κέλει παύσασθαι οἰζύος ἠδ' ὀδυνάων
πολλέων, αἶ μ' ἐρέθουσι κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἢ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
παντοίης ἀρετῆσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν, 815 ΟΔ
ἐσθλόν, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος·
νῦν αὖ παῖς ἀγαπητὸς ἔβη κοίλης ἐπὶ νηός,
νήπιος, οὔτε πόνων ἐν εἰδῶς οὔτ' ἀγοράων.
τοῦ δὴ ἐγὼ καὶ μᾶλλον ὀδύρομαι ἢ περ ἐκείνου·
τοῦ δ' ἀμφιτρομέω καὶ δεΐδια, μὴ τι πάθησιν, 820
ἢ ὃ γε τῶν ἐνὶ δήμῳ, ἴν' οἴχεται, ἢ ἐνὶ πόντῳ·
δυσμενέες γὰρ πολλοὶ ἐπ' αὐτῷ μηχανόωνται,
ιέμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι."
τὴν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἰδῶλον ἀμαυρόν·
"θάρσει, μηδέ τι πάγχυ μετὰ φρεσὶ δεΐδιθι λίην· 825 ΟΔ
τοίη γὰρ οἱ πομπὸς ἄμ' ἔρχεται, ἦν τε καὶ ἄλλοι
ἀνέρες ἠρήσαντο παρεστάμεναι, δύναται γάρ,
Παλλὰς Ἀθηναίη· σὲ δ' ὀδυρομένην ἐλεαίρει·
ἢ νῦν με προέηκε τεῖν τάδε μυθήσασθαι."
τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια· 830
"εἰ μὲν δὴ θεὸς ἐσσι θεοῖό τε ἔκλυες αὐδῆς,
εἰ δ' ἄγε μοι καὶ κεῖνον οἰζυρὸν κατάλεξον,
ἢ που ἔτι ζῶει καὶ ὄρᾳ φάος ἠελίοιο,
ἢ ἤδη τέθνηκε καὶ εἰν Αἴδαο δόμοισι."
τὴν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἰδῶλον ἀμαυρόν· 835 ΟΔ
"οὐ μὲν τοι κεῖνόν γε διηνεκέως ἀγορεύσω,
ζῶει ὃ γ' ἢ τέθνηκε· κακὸν δ' ἀνεμῶλια βάζειν."
ὥς εἰπὼν σταθμοῖο παρὰ κληῖδα λιάσθη
ἔς πνοιᾶς ἀνέμων. ἢ δ' ἐξ ὕπνου ἀνόρουσε
κούρη Ἰκαρίοιο· φίλον δέ οἱ ἦτορ ἰάνθη, 840
ὥς οἱ ἐναργὲς ὄνειρον ἐπέσσυτο νυκτὸς ἀμολγῶ.
μνηστῆρες δ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα
Τηλεμάχῳ φόνον αἰπὺν ἐνὶ φρεσὶν ὀρμαίνοντες.
ἔστι δέ τις νῆσος μέσση ἀλὶ πετρήεσσα,
μεσσηγὺς Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης, 845 ΟΔ
Ἀστερίς, οὐ μεγάλη· λιμένες δ' ἐνὶ ναύλοχοι αὐτῇ
ἀμφίδυμοι· τῇ τὸν γε μένον λοχόωντες Ἀχαιοί.

